

Vias institute vraagt om op medicatie pictogrammen aan te brengen in functie van het effect dat ze hebben op het rijgedrag

Sommige medicijnen hebben dezelfde effecten als een alcoholgehalte tussen 0,5 en 0,8‰!

Terwijl de drempelwaarde van de griep epidemie bereikt is, waarschuwt Vias institute voor de effecten die sommige medicijnen kunnen hebben op de rijvaardigheid. Zo kan een siroop die codeïne bevat dezelfde effecten hebben als rijden met een alcoholgehalte tussen 0,5 en 0,8‰. Dat zorgt ervoor dat je 2 tot 10 keer meer kans op een ongeval hebt. Zo blijkt uit een nieuw rapport dat vandaag gepubliceerd wordt. Hetzelfde geldt voor personen die kalmeer- of slaapmiddelen nemen. Om de gevaren van medicatie achter het stuur te bestrijden, doet Vias institute verschillende aanbevelingen zoals het aanbrengen van pictogrammen op het doosje om zo de medicatie in te delen op basis van het effect dat ze kunnen hebben op het rijgedrag.

Medicamenten die een invloed kunnen hebben op je rijcapaciteiten zijn meestal benzodiazepines (slaapmiddelen, kalmeermiddelen, anti-epileptica), pijnstillers (vb codeïne), antidepressiva, antipsychotica, oogdruppels en antihistamine.

2 tot 10 keer meer risico op een ongeval

Slaap- en kalmeermiddelen, net zoals zware pijnstillers, veroorzaken slaperigheid, afleiding, een daling van het coördinatievermogen en vermindering van het reactievermogen. Het gebruik van deze middelen verhoogt het risico op een ongeval met een factor 2 à 10. In het geval dat je medicatie en alcohol combineert kan je risico zelfs 20 tot 200 keer zo hoog zijn. Het risico is hoger voor occasionele gebruikers of mensen die het medicijn pas beginnen nemen dan voor chronische gebruikers. Het risico is ook hoger als je verschillende medicamenten combineert.

1 jonge mannelijke bestuurder op 6 neemt slaap – of kalmeermiddelen

Meer dan 6% van de Belgen geeft toe minstens 1 keer per maand onder invloed van slaap- of kalmeermiddelen te rijden. In tegenstelling met wat je zou verwachten, zijn het vooral jongeren onder de 35 jaar (13%) en meer in het bijzonder jonge mannen (18%) die bij deze problematiek betrokken zijn. Bij senioren boven de 55 jaar geeft slechts 2% aan dit gedrag maandelijks te stellen. Rijden onder invloed van medicatie komt vaker voor in Brussel (10%) en in Wallonië (8%) dan in Vlaanderen (5%).

Volgens een Europese enquête in 11 Europese landen is het de Belgische bestuurder die naast de Fransen en de Duitsers verklaart het meest te rijden onder invloed van medicijnen die de waakzaamheid in het gevaar kunnen brengen: 10% van de Belgen doet het, ofwel 2 keer meer dan in Nederland (5%) en 3 keer meer dan in Groot-Brittannië (3%) bijvoorbeeld.

Tussen 1100 en 1500 ongevallen elk jaar

Volgens een Franse studie is het nemen van gevaarlijke medicatie elk jaar goed voor 3 à 4% van het totaal aantal verkeersongevallen. Als je dat naar België vertaalt, betekent dat tussen 1100 en 1500 ongevallen die te wijten zijn aan medicatie.

Een studie van enkele jaren geleden op de spoeddiensten van enkele ziekenhuizen toonde aan dat meer dan 7% van de zwaargewonde automobilisten onder invloed waren van slaap- of kalmeringsmiddelen en meer dan 3% onder invloed van codeïne.

Wat zegt de wet?

In tegenstelling tot drugs of alcohol achter het stuur bestaat er geen 'medicijntest' die politiemensen in staat stelt om na te gaan of een bestuurder onder invloed van medicijnen rijdt. Nochtans is rijden 'in een soortgelijke staat dan dronkenschap ten gevolge van het gebruik van medicijnen' strafbaar met een boete die varieert tussen 1600 en 16000 euro en een verval van recht tot sturen van 1 maand tot 5 jaar of zelfs definitief. De fysieke en psychische staat van de bestuurder van een voertuig moet voldoen aan de minimale medische vereisten. Als je regelmatig medicijnen neemt die je rijgeschiktheid verstoren of als je hoeveelheden neemt die je rijgedrag veranderen, dan ben je niet meer in staat om te rijden.

Aanbevelingen van Vias institute

- 1) Het invoeren van een categoriseringssysteem van 4 niveaus voor risico's op het rijgedrag. Dit kan concreet door pictogrammen op de doosjes medicatie te plaatsen (0 voor de medicatie waar er geen effect is en 3 voor medicijnen die een groot gevaar betekenen als je nog moet rijden)
- 2) De ontwikkeling van een informaticatoepassing voor dokters en apothekers zodat ze een waarschuwing krijgen telkens ze een medicament voorschrijven dat een negatieve impact op het rijgedrag kan hebben.
- 3) Verbetering van de gebruiksaanwijzing van medicamenten zodat de informatie over het rijgedrag er duidelijk in terug te vinden is. Momenteel gaat deze informatie verloren tussen alle andere mededelingen.

Bekijk de reactie van dokter Peter Vander Eeckt van het rijgeschiktheidscentrum CARA: <https://youtu.be/fQJadkPCSGI>

U wil medicatie nemen? Dit zijn de 10 gouden regels

- Lees aandachtig de bijsluiter en vooral de bijwerkingen die het medicament op het rijgedrag kan hebben.
- Gebruik nooit een medicament dat voor iemand anders die je kent is voorgeschreven. Wat goed is voor een persoon, geldt niet noodzakelijk voor een andere.
- Alcohol is te vermijden, zelfs als je er met mate van drinkt. Ongewenste effecten op je waarneming en je concentratievermogen worden erdoor versterkt.
- Je vermijdt best lange trajecten of nachtritten.
- Wees vooral voorzichtig bij de start van je behandeling, in het geval dat je de voorgeschreven dosis overschrijdt of wanneer je meerdere medicamenten combineert.
- Neem enkel de voorgeschreven dosis, en respecteer de uren en de wijze waarop je de medicatie moet gebruiken.
- Als je twijfelt aan bijwerkingen vraag dan raad aan je dokter of aan je apotheker. Signaleer hen ook als je van plan bent om met de wagen te rijden en vergeet hen ook niet in te lichten over andere medicatie die je neemt.
- Stop met te rijden als je bijwerkingen ondervindt (vb moeilijkheden om wakker te blijven of om je te concentreren, duizeligheid, problemen met het zicht). Het kan zijn dat je zelf niet altijd die signalen opmerkt, maar dat andere mensen ze wel zien en aan je melden. Luister naar hen.
- Geef de voorkeur om overdag te rijden.
- Drink geen koffie om de bijwerkingen te bestrijden. Dat dient tot niets.
- Bent u een professionele bestuurder (buschauffeur, vrachtwagenbestuurder, ...)? Vertel het dan zeker aan je dokter wanneer hij je medicijnen voorschrijft.

Contactpersoon:

Stef Willems, woordvoerder Vias institute: 0473/85.59.44.